

Nr 304

Av herr Hansson, Torsten, och herr Palm, *angående den allmänna varuskatten å byggnadsmateriel.*

(Lika lydande med motion nr 373 i Andra kammaren)

Byggnadsindustrien i landet står inför en betydande omställningsprocess. Stora rationaliseringsvinster har gjorts inom de konventionella produktionsformernas ram, men parallellt med denna utveckling växer nu helt nya byggsystem fram, baserade på byggnadselement — framför allt stommelement — som förtillverkats på fabrik. Dessa system innebär även ny teknik och intensivplanering för byggprocessen som helhet, och som sammanfattning för hela denna grupp har beteckningen »industriellt byggande» blivit vedertaget.

Under den närmaste framtiden kan det industriella byggandet förväntas expandera kraftigt. I första hand är arbetsmarknadssituationen en faktor som verkar i denna riktning, men även förväntade byggnadstidsförkortningar och ekonomiska vinster talar för det industriella byggandet.

Från allmän synpunkt kan denna utveckling bedömas som önskvärd, och en positiv inställning till det industriella byggandet kan utläsas såväl ur bostadsavsnittet i årets statsverksproposition som ur den av riksdagen förra året behandlade byggnadsregleringslagen.

Även i den förra året beslutade ändringen i förordningen om allmän varuskatt har det industriella byggandets problem beaktats. De skattelättnader vid försäljning av monteringsfärdiga trähus som dessförinnan funnits har ökats och begreppen vidgats, så att förordningen nu är tillämplig på alla typer av monteringsfärdiga hus, oavsett material.

Emellertid har begreppet monteringsfärdigt hus givits en definition i varuskatteförordningen som i praktiken gjort att denna endast kan tillämpas vid vissa byggsystem eller då man tillgripit konstlade utvägar såsom bildande av särskilda mellanled — inköps- och försäljningsbolag — för att 18 § 3 mom. varuskatteförordningen skall bli tillämplig.

Stomtillverkning enligt industriella principer förekommer i dag huvudsakligen inom ramen för s. k. slutna system. Innebörden härav är att konstruktioner och tillverkningsprinciper till väsentlig del utgör fabriktionshemligheter. Vitala led i tillverkningsprocessen är alltså undandragna allmän tillämpning. Endast ett fåtal större byggnadsföretag arbetar enligt sådana system. Dessa företag tillverkar stomelement vid egna anläggningar

och tillämpar egna måttenheter. Under den senaste tiden har tillverkning av stomelement även upptagits enligt ett system som i princip är öppet för olika byggnadsföretagare.

Det har i olika sammanhang framförts att det industriella byggandet i landet företrädesvis borde inriktas på s. k. öppna system för motverkande av monopolistiska tendenser. I sin nuvarande utformning verkar emellertid varuskatteförordningen i motsatt riktning. Slutna system eller produktionsformer gynnas medan det industriella byggandet i allmänhet belastas med en skatt som minskar dess konkurrenskraft även gentemot konventionellt byggande.

Vill man komma till rätta med ovannämnda olägenheter, har man att taga hänsyn till problem av såväl statsfinansiell som byggnadsekonomisk och lagteknisk karaktär. Vi finner det emellertid nödvändigt att frågan snabbt löses så att det industriella byggandets utveckling ej hämmas.

Med stöd av det anförda föreslås därför,

att riksdagen måtte besluta

att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om översyn av gällande förordning om allmän varuskatt för olika konstruktioner inom byggelementproduktionen i syfte att skapa likvärdiga beskattningsregler för byggdelar med samma funktion.

Stockholm den 25 januari 1966

Torsten Hansson

Sture Palm